

Warszawa, 12 lutego 2021 r.

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

Jan Nowak

DOL.401.48.2021.WL.NP

**Pan
Stanisław Szwed
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Rodziny i Polityki
Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa
Adres ESP: /4g447ytes7/skrytka**

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z 3 lutego 2021 r., znak: DUS.I.0210.60.2020.SK, uprzejmie informuję, że Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych – z punktu widzenia przepisów *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)¹*, zwanego dalej rozporządzeniem 2016/679 – zgłasza uwagi do **projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw**, zwanego dalej projektem ustawy.

Przedmiotem projektowanej ustawy jest uporządkowanie systemu ubezpieczeń społecznych, jego racjonalizacja, wprowadzenie jednolitych rozwiązań w zakresie przyznawania i wypłaty świadczeń, usprawnienie funkcjonowania ZUS w kontekście gospodarki finansowej oraz rozliczeń z płatnikami składek, co również w ocenie Prezesa UODO ma istotne znaczenie

---

¹ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2.

dla obecnie funkcjonującego systemu ubezpieczeń społecznych z Polsce. Regulacje te natomiast związane są z przetwarzaniem informacji i danych, w tym danych osobowych w zakresie ich pozyskiwania, udostępniania i dalszego wykorzystywania, dlatego też stanowią przedmiot oceny i analizy organu nadzorczego.

Prawem i obowiązkiem organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych, wynikającym z obowiązujących przepisów, jest realizacja roli doradczej m.in. w procesie tworzenia prawa z zakresu przetwarzania danych osobowych, eksperckie wsparcie w zakresie działań, w szczególności skupiających się na tworzeniu przepisów prawa, podejmowanych w przedmiotowym zakresie. Organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych doradza w sprawie aktów prawnych w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na prawa i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych (por. art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia 2016/679), a zgodnie z prawem krajowym założenia i projekty aktów prawnych dotyczące danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania Prezesowi Urzędu (art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych). Dlatego z zadowoleniem należy przyjąć, że projekt został przedstawiony organowi nadzorczemu przez Projektodawcę.

Jednakże analizując przedłożony projekt należy wskazać, iż nie zawiera on dokonanej w kompleksowy sposób oceny skutków dla ochrony danych, o której mowa w art. 35 rozporządzenia 2016/679. Organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych poleca zatem uwadze Projektodawcy, aby przy wypracowywaniu przepisów prawa uwzględniać dokonywanie oceny skutków dla ochrony danych, jej wyników i wpływu na kształt i treść określonych regulacji stanowiących o dokonywaniu operacji na danych osobowych. Dokonywanie takiej oceny jest pożądane (uzasadnione) w związku z przyjmowaniem podstaw prawnych przetwarzania danych osobowych (art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679). Wykonanie takiej oceny, uwzględnienie jej wyników w treści projektowanych (stanowionych) przepisów prawa oraz zawarcie informacji o jej wynikach w ocenie skutków projektowanej regulacji lub w uzasadnieniu do projektowanej regulacji jest niezwykle pomocne - zarówno dla Projektodawcy, celem stworzenia przepisów zapewniających stosowanie przepisów rozporządzenia i dających odpowiednie gwarancje zgodności z ogólnym rozporządzeniem wykonawcom norm, jak i dla organu nadzorczego, celem oceny zaproponowanych uregulowań. Dokonanie oceny skutków dla ochrony danych jest także uzasadnione, gdy projektowane przepisy dotyczą przetwarzania szczególnych kategorii danych (art. 9 i 10 rozporządzenia 2016/679), np. danych dotyczących zdrowia. Ocena skutków jest niezbędna, gdy projektowane procesy przetwarzania danych - w szczególności następujące z użyciem nowych technologii - ze względu na rodzaj przetwarzania, jego charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować

wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych (art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2016/679).

Nie powinno także umykać uwadze Projektodawcy, że fundamentalne znaczenie dla tworzenia przepisów prawa ma czynienie zadość - poprzez uwzględnianie ich w treści przepisów krajowych - zasadom dotyczącym przetwarzania danych osobowych, wynikającym z przepisów art. 5 rozporządzenia 2016/679². Istotne jest także branie pod uwagę obowiązków wynikających z art. 25 rozporządzenia 2016/679, a mianowicie uwzględnianie ochrony danych w fazie projektowania oraz stosowanie domyślnej ochrony danych.

Odnosząc się do poszczególnych kwestii uregulowanych w niniejszym **projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw** Prezes UODO przekazuje następujące uwagi.

Projektodawca przyjmuje niedookreślone rozwiązania w zmienianym **ust. 3 i 9** oraz dodawanym **ust. 4d-i w art. 50 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych**.

Zmieniane w projekcie brzmienie **art. 50 w ust. 3 i 9** ww. ustawy - projektowane rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do uzyskania informacji zgromadzonych na koncie ubezpieczonego i na koncie płatnika składek - powinno być skonstruowane w taki sposób, aby w ich treści wystarczająco jasno wskazane były cele i uzasadnienie dla udostępniania danych określonym podmiotom / służbom.

Projektowany jest **art. 50 ust. 4d** w brzmieniu: *Zakład na wniosek osoby, która **uprawdopodobni, że może być spadkobiercą**, wydaje zaświadczenie o wysokości nieopłaconych należności z tytułu składek spadkodawcy.* W przepisie tym należy doprecyzować, w jaki sposób osoba uprawniona będzie mogła uprawdopodobnić, że może być spadkobiercą, tj. za pomocą przedstawienia jakich danych osobowych będzie następowała weryfikacja. Z obecnego kształtu przepisu nie wynika, w jaki sposób będzie to następowało, tak więc nie jest jasne jakie dane będą podlegały przetwarzaniu we wniosku. Biorąc pod uwagę, że projektowane przepisy będą zawarte w akcie prawnym rangi ustawy, to w celu zapewnienia bezpieczeństwa przetwarzanych danych

² Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 2016/679 zdane osobowe muszą być przetwarzane: zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty – zasada zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości (ust. 1 lit. a); zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami – zasada ograniczenia celu (ust. 1 lit. b); adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane – zasada minimalizacji danych (ust. 1 lit. c); prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane – zasada prawidłowości (ust. 1 lit. d); przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane – zasada ograniczenia przechowywania (ust. 1 lit. e); przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych – zasada integralności i poufności (ust. 1 lit. f). Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie – zasada rozliczalności (art. 5 ust. 2).

zasadnym byłoby wskazanie zakresu danych osobowych, które w ocenie projektodawcy będą niezbędne do oceny określonych uprawnień. Nie budzi wątpliwości, że uzasadnione jest weryfikowanie określonych danych, jednak konieczne jest również poddanie analizie jaki zakres informacji jest niezbędny i jednocześnie wystarczający dla takiej weryfikacji, by nie dochodziło do przetwarzania danych nadmiarowych. Uzasadnionym byłoby zatem rozważenie kryterium wyboru niezbędnych dokumentów i danych. Przyjęcie odpowiednich rozwiązań już przez Projektodawcę (ustawodawcę) na etapie tworzenia przepisów prawa stanowiących m.in. podstawę prawną przetwarzania danych osobowych, źródło praw i obowiązków dla adresatów tych norm będzie pomocne w praktyce stosowania tych przepisów, dla ich wykonawców (m.in. osób uprawnionych oraz ZUS) i nie będzie prowadziło do przetwarzania nadmiarowych danych.

Dodawany w **art. 50 ust. 4e** wskazuje, że *Płatnik składek, ubezpieczony oraz pobierający świadczenia z ubezpieczeń społecznych lub inne świadczenia wypłacane przez Zakład na podstawie odrębnych przepisów, który w systemie teleinformatycznym udostępnionym bezpłatnie przez Zakład utworzył profil informacyjny, może samodzielnie pobierać dokument potwierdzający swoje danych zgromadzonych w systemie teleinformatycznym Zakładu*. Skoro projektowane przepisy wskazują na korzystanie z systemu teleinformatycznego, to powinny one precyzyjnie wskazywać ten system teleinformatyczny, np. czy to jest system, o którym mowa w art. 50 ust. 1h ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Projektodawca tworząc przepisy regulujące przetwarzanie danych osobowych powinien uwzględnić to, że ochrona danych i prywatność powinny być respektowane na każdym etapie funkcjonowania regulowanego projektowanymi przepisami systemu, tj. w fazie projektowania (privacy by design), rozwoju, utrzymania i wygaszania. Systemy teleinformatyczne używane przez podmioty publiczne do realizacji zadań publicznych powinny spełniać właściwości i cechy w zakresie funkcjonalności, niezawodności, używalności, wydajności, przenoszalności i pielęgnowalności, także określone w normach ISO zatwierdzonych przez krajową jednostkę normalizacyjną, na etapie projektowania, wdrażania i modyfikowania tych systemów. Podmiot publiczny powinien opracować politykę bezpieczeństwa uwzględniając przy tym postanowienia Polskich Norm w zakresie bezpieczeństwa informacji.

Ponadto – najpewniej na skutek omyłki pisarskiej – nie jest jasny następujący fragment **art. 50 ust. 4e** „*potwierdzający swoje danych zgromadzonych w systemie teleinformatycznym Zakładu*”.

Rozwiązania, które budzą wątpliwości interpretacyjne zawarte są również w dodawanym w **art. 50 ust. 4f**, zgodnie z którym *Zakres danych możliwych do samodzielnego pobrania z systemu teleinformatycznego Zakładu, o którym mowa w ust. 4e, określa Zakład*. Z punktu

widzenia zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych, określonych przepisami o ochronie danych, jeżeli Projektodawca przewiduje, jakie dane będą niezbędne dla realizacji określonego celu, to powinien taki zakres wskazać. Dzięki temu, już na etapie projektowania przepisów, nie tylko przyszli wykonawcy projektowanych przepisów, ale również organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych będzie mógł dokonać oceny czy proponowany zakres danych jest adekwatny do realizowanego celu. Tym samym Projektodawca będzie wówczas czynić zasadam określonym w art. 5 rozporządzenia 2016/679, w szczególności zasadam ograniczenia celu i minimalizacji danych.

Projektowany jest **art. 50 ust. 4h oraz 4i** w brzmieniu: *Zakład umożliwia weryfikację dokumentu, o którym mowa w ust. 4e, przez udostępnioną przez Zakład stronę internetową (ust. 4h). Dokument, o którym mowa w ust. 4e, ma moc zrównaną z mocą dokumentu wydanego przez Zakład, jeżeli jego weryfikacja została dokonana w sposób określony w ust. 4h (ust. 4i).* Niezbędne jest doprecyzowanie w jakim celu będzie następowała weryfikacja dokumentu, tj. czy będzie możliwe dokonanie jakichkolwiek zmian w jego treści – co ma kluczowe znaczenie z uwagi na realizację zasady integralności i poufności oraz przyjęcia przez administratora odpowiednich zabezpieczeń, a także ochrony wytworzonych dokumentów przed dostępem osób nieuprawnionych – skoro moc tego dokumentu będzie zrównana z dokumentem wystawionym przez Zakład.

Zaznaczyć należy, że dokonanie oceny skutków dla ochrony danych ułatwiłoby tworzenie jasnych i precyzyjnych przepisów służących przetwarzaniu danych osobowych w określonych w ustawie celach, wskazujących podmioty realizujące te cele, w ściśle i precyzyjnie określony sposób, czyniąc zadość przepisom o ochronie danych osobowych. Poprawnie przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych pozwala na precyzyjne określenie ról określonych podmiotów, zakresów ich odpowiedzialności, a także pozwala wskazać w jakim celu, na jakiej podstawie oraz w jakim zakresie będą przetwarzane dane osobowe.

Prezes UODO zgłasza również uwagi do zmienianej niniejszym projektem **ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych**.

W ocenie organu właściwego w sprawie ochrony danych osobowych doprecyzowania wymaga zmieniany **art. 122 ust. 1** zmienianej ustawy, w brzmieniu: *Organy administracji publicznej, pracodawcy, organy emerytalne i rentowe oraz szkoły i uczelnie wyższe są obowiązane udzielać Zakładowi pomocy i informacji, w tym udostępniać dane osobowe, w sprawach świadczeń przewidzianych w ustawie oraz wydawać bezpłatnie, na ich żądanie, wszelkie dokumenty, w tym zaświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do świadczeń lub ich*

wysokości albo potwierdzenia istnienia prawa do świadczeń. Niezbędne z punktu widzenia zasad przetwarzania danych – w szczególności zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości oraz integralności i poufności - jest doprecyzowanie treści przepisów projektu o kwestie dotyczące sposobu oraz formy udostępniania informacji przez wskazane w przepisie podmioty. Ma to istotne znaczenie dla zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa przetwarzanych danych, ponieważ determinuje konieczność przyjęcia przez administratorów odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych, które zapewnią odpowiedni poziom bezpieczeństwa. Dla organu nadzorczego nie jest również jasne w jakim celu Zakładowi mają być przekazywane wszelkie dane - w tym te z kategorii danych objętych szczególnym reżimem przetwarzania, czyli dane określone art. 9 i 10 rozporządzenia 2016/679 - będące w posiadaniu wskazanych w komentowanym przepisie organów, szkół i uczelni, z uwagi na to, że podmioty te wydają stosowne zaświadczenia. Konieczne jest zatem ponowne przeanalizowanie przez Projektodawcę tworzonych przepisów, w szczególności zwrócenie uwagi na celowość oraz zakres udostępnianych danych, jak również na sposób udostępniania danych. Odnośnie podmiotów publicznych, które miałyby na podstawie analizowanych przepisów udostępniać dane Zakładowi, podkreślenia wymaga, że musi mieć to również właściwie skonstruowane odzwierciedlenie w przepisach dotyczących ich funkcjonowania.

Wątpliwości budzi również dodawany w **art. 122 ust. 1a**, w brzmieniu: *Zakład jest uprawniony do bezpłatnego pozyskiwania drogą elektroniczną informacji niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości albo do potwierdzenia istnienia prawa do świadczeń od organów emerytalnych lub rentowych oraz z rejestrów publicznych, w szczególności z: 1) rejestru PESEL, 2) systemu informacji oświatowej, 3) ogólnopolskiego wykazu studentów i ogólnopolskiego wykazu doktorantów – w celu potwierdzenia aktualności posiadanych danych, pozyskania danych kontaktowych lub umożliwienia weryfikacji prawa do świadczeń.* Z obecnego brzmienia przepisu nie wynika, w jaki sposób Zakład będzie pozyskiwał niezbędne informacje, ponieważ określenie „pozyskiwanie drogą elektroniczną” jest sformułowaniem ogólnym, które nie precyzuje sposobu oraz formy pozyskiwania informacji, w tym w zakresie danych osobowych. Użyte sformułowanie „w szczególności” prowadzi do wniosku, że Projektodawca przewiduje również możliwość pozyskiwania danych z innych źródeł, w tym rejestrów publicznych. Dla organu właściwego w sprawie ochrony danych nie jest jasne również to, czy i jakie konkretnie rejestry publiczne mają być referencyjnymi dla Zakładu, proponowane przepisy w tym zakresie są zbyt ogólne a tym samym prowadzić mogą do dowolnego żądania i pozyskiwania danych osobowych, od bliżej nieokreślonych administratorów. Analiza obecnego brzmienia tego przepisu daje podstawę aby sądzić, iż

Projektodawca pozostawia możliwość pozyskiwania informacji z wszystkich dostępnych rejestrów publicznych, a więc uznać należy, że nie dokonał on oceny projektowanej regulacji pod kątem adekwatności, tj. niezbędności przetwarzanych danych (zasada ograniczenia celu). Kluczowe znaczenie ma również to, czy wszystkie dane z przedstawionych w pkt 1-3 źródeł będą niezbędne dla realizacji celów przewidzianych komentowanym przepisem. Wskazane w przepisie źródła zawierają bowiem szereg danych osobowych, które w konkretnej sprawie mogą okazać się zbędne, nadmiarowe. Pozostawienie przepisu w obecnym brzmieniu może prowadzić do szeregu zagrożeń związanych z łączeniem danych osobowych zawartych w zbiorach danych, w tym będących rejestrami państwowymi. Niedopuszczalne jest tymczasem łączenie czy pozyskiwanie przez kolejnego administratora rejestrów administrowanych przez inne podmioty, zwłaszcza dla tak ogólnie sformułowanych celów wykorzystywania zawartych w nich danych. Przyjmowanie takich rozwiązań prowadzi bowiem do automatycznego pozyskiwania wszystkich danych z tych rejestrów, do czego negatywnie odnosi się ustawodawca w motywie 31 rozporządzenia 2016/679. Rozważać można przyjęcie udostępniania danych na wniosek, w ściśle określonym celu i zakresie oraz ze skonkretyzowanego źródła danych, w sytuacji gdy konkretne dane osobowe są niezbędne do jednostkowej sprawy.

Projektowany przepis powinien również wskazywać nie na pozyskiwanie, zaciąganie danych z innych rejestrów lecz na potwierdzanie prawdziwości posiadanych danych – zgodnie z zasadą zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości. Celowym w ocenie organu nadzorczego jest również uzasadnienie niezbędności przyjęcia powyższego rozwiązania, zgodnie z którym administratorzy ww. rejestrów mieliby udostępniać dane na rzecz Zakładu. W związku z tym, niezbędna jest również analiza, czy i jakie zmiany co do udostępniania/potwierdzania danych przez administratorów tych rejestrów są przewidywane w odpowiednich przepisach prawa dotyczących prowadzenia tych rejestrów. Wyjaśnienia wymaga również jakie jest *ratio legis*, cel Zakładu dla pozyskiwania danych kontaktowych (np. np. numer telefonu lub adres mailowy) nie od osoby, której dane dotyczą, na zasadzie dobrowolności lecz udostępnionych uprzednio innym niż Zakład podmiotom, w celach związanych wyłącznie z ich działalnością, a nie na rzecz celów realizowanych przez inne podmioty. Rozwiązanie to nie gwarantuje osobom, których dane dotyczą prawa do dobrowolnego decydowania o podaniu oraz zakresu udostępnienia danych kontaktowych, których to obowiązek posiadania nie wynika z żadnych obowiązujących przepisów prawa. Dane te ponadto mogą być nieaktualne tak więc powstaje pytanie czy ich pozyskiwanie z innych źródeł niż osoba, której dotyczą jest uzasadnione.

Wprowadzenie przedmiotowych regulacji wymagać również będzie właściwej realizacji przez Zakład obowiązków informacyjnych wynikających z rozporządzenia 2016/679 wobec osób, których dane Zakład pozyska.

Nieuzasadnionym jest więc przyjmowanie rozwiązań, które prowadzić mogą do udostępniania Zakładowi całych rejestrów (systemów/wykazów), zawierających dane osobowe. Realizacja jego zadań nałożona przepisami ustawy powinna następować na podstawie danych jednostkowych, pozyskiwanych jedynie w uzasadnionych sytuacjach oraz tylko w niezbędnym zakresie, tj. niezbędnych w konkretnej prowadzonej przez organ sprawie, a nie na podstawie wszystkich informacji, jakie w ww. zbiorach/systemach są zgromadzone.

Pozyskiwanie danych przez Zakład należy dostosować do zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych wynikających z art. 5 rozporządzenia 2016/679, w szczególności zasady zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, zasady ograniczenia celu oraz zasady minimalizacji danych. Zgodnie z motywem 31 rozporządzenia 2016/679 *organy publiczne, którym ujawnia się dane osobowe w związku z ich prawnym obowiązkiem sprawowania funkcji publicznej, nie powinny być traktowane jako odbiorcy, jeżeli otrzymane przez nie dane osobowe są im niezbędne do przeprowadzenia określonego postępowania w interesie ogólnym zgodnie z prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego; żądanie ujawnienia danych osobowych, z którym występują organy publiczne, powinno zawsze mieć formę pisemną, być uzasadnione, mieć charakter wyjątkowy, nie powinno dotyczyć całego zbioru danych ani prowadzić do połączenia zbiorów danych. Przetwarzając otrzymane dane osobowe, takie organy powinny przestrzegać mających zastosowanie przepisów o ochronie danych, zgodnie z celami przetwarzania.* Warto wskazać również na wyrok TSUE C-201/14 w sprawie *Sarmanda Bara*³, w którym Trybunał stwierdził, że odrębne organy w ramach administracji publicznej należy traktować jako odrębnych administratorów z własnymi przesłankami, co w konsekwencji oznacza, że organ, któremu w ramach administracji przekazuje się dane osobowe jest odbiorcą.

W związku z powyższym, przedmiotowy przepis należy doprecyzować poprzez wskazanie jakie dane, w jakim celu i w jakich przypadkach są udostępniane Zakładowi oraz z jakich, skonkretyzowanych źródeł (określonych podmiotów). Stosowne regulacje powinny także określać obowiązki w tym zakresie nakładane na podmioty (administratorów) zobowiązane do udostępniania danych Zakładowi – kompetencji takich nie można wszak domniemywać, a jeśli

---

³ Wyrok Trybunału (trzecia izba) z dnia 1 października 2014 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Curtea de Apel Cluj - Rumunia) - Smaranda Bara i in./Casa Națională de Asigurări de Sănătate, Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate, Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF).

rozwiązania takie mają być przyjmowane to muszą wynikać z właściwie przemyślanych i skonstruowanych norm prawnych.

W sprawie zagrożeń związanych z łączeniem zbiorów danych wypowiedział się również Europejski Inspektor Ochrony Danych wskazując, że rozumie rosnące znaczenie danych dla gospodarki i społeczeństwa, niemniej *duże zbiory danych pociągają za sobą dużą odpowiedzialność* i dlatego należy wprowadzić odpowiednie zabezpieczenia ochrony danych.⁴ Z czego wnioskować należy, że regulacje w tym zakresie nie mogą być dowolne, lecz jedynie takie, które zapewniają stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679. W szczególności odpowiadają rzeczywistym potrzebom, ściśle określonym celom, są do nich proporcjonalne oraz - określając właściwie role w procesach przetwarzania danych osobowych - stwarzają gwarancje dla wszystkich stron tak kształtowanych procesów przetwarzania danych: administratora pozyskującego dane osobowe, administratora je udostępniającego, ale i dla osób, których dane dotyczą.

Mając na uwadze powyższe organ właściwy w sprawie ochrony danych osobowych poleca uwadze Projektodawcy konieczność dokonania na etapie projektowania ww. przepisów analizy we wskazywanym zakresie, celem zapewnienia stosowania zakresu / kategorii danych osobowych proporcjonalnych do celów regulacji. Z punktu widzenia regulacji zawartych w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych – cała analiza oraz niezbędna argumentacja powinna zostać uwzględniona w ocenie skutków dla ochrony danych, o której mowa we wstępie. Wynikiem takiej oceny i analizy powinno być natomiast wypracowanie przez Projektodawcę przepisów zapewniających stosowanie przepisów rozporządzenia 2016/679, w tym odpowiadających zasadom dotyczącym przetwarzania danych osobowych oraz obowiązkom administratora, oraz uwzględniających stanowiska europejskich organów i orzecznictwo Trybunału. Należy zaznaczyć, że rolą Projektodawcy jest wypracowanie przepisów, które będą właściwie i zgodnie z obowiązującym porządkiem prawnym służyły administratorowi oraz wszystkim podmiotom wykonującym w przyszłości jakiegokolwiek operacje na tych danych, ale i zapewniały poszanowanie praw osób, których dane są przetwarzane. Stworzenie jasnych i niebudzących wątpliwości przepisów ułatwi administratorom przetwarzanie danych jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji ściśle określonych celów, a tym samym przyczyni się do przestrzegania zasad określonych w art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, w szczególności zasady ograniczenia celu i minimalizacji danych - niezależnie od wskazania w przepisach krajowych tego obowiązku. Przyjęcie odpowiednich rozwiązań przez Projektodawcę już na

---

⁴ Opinia Europejskiego Inspektora Ochrony Danych w sprawie europejskiej strategii w zakresie danych (2020/C 322/04).

etapie tworzenia przepisów prawa stanowiących m.in. podstawę prawną przetwarzania danych osobowych, źródło praw i obowiązków dla adresatów tych norm będzie pomocne w praktyce stosowania tych przepisów, dla ich wykonawców i nie będzie prowadziło do przetwarzania nadmiarowych danych. Dla ułatwienia stosowania projektowanych przepisów, w sytuacji jeżeli dostęp do danych będzie oznaczał udostępnienie danych zawartych w określonych systemach czy też rejestrach, niezbędne jest precyzyjne uregulowanie tych kwestii w projektowanych przepisach oraz w przepisach regulujących ich funkcjonowanie.

Prezes UODO wskazuje również na marginesie, że w związku z dodawaniem w **art.132 ustawy ust. 1a** dotyczącego transferu emerytur lub rent, resort powinien wziąć pod uwagę przegląd umów międzynarodowych w dziedzinie ubezpieczeń społecznych pod względem zapewnienia w nich właściwego brzmienia klauzul dotyczących przetwarzania danych osobowych. Istotnym jest aby projektowane regulacje były dostosowane do przepisów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych oraz zgodne z *Wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-311/18 - Data Protection Commissioner przeciwko Facebook Ireland Ltd i Maximillianowi Schremsowi (Schrems II)*, o ile Projektodawca przewiduje możliwość powoływania ww. umów jako podstaw prawnych wypłacania emerytur lub rent osobom funkcjonującym w porządkach prawnych państw trzecich.

Prezes UODO zgłasza również uwagę do dodawanego w **ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa art. 61a ust. 2**, zgodnie z którym w brzmieniu: *Zakład Ubezpieczeń Społecznych może pozyskiwać dane i informacje, o których mowa w ust. 1, od ubezpieczonych, płatników składek, organizacji społecznych oraz innych podmiotów i osób, które są w posiadaniu tych danych i informacji, a wymienione osoby i podmioty są obowiązane je udostępnić na wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych*. Przepis ten musi zostać doprecyzowany w taki sposób aby dawał podstawę pozyskiwania i dalszego przetwarzania przez ZUS jedynie niezbędnych danych osobowych, w zakresie/kategoriach adekwatnych, niezbędnych do ściśle określonych celów. Kryterium pozyskiwania danych nie może być tylko to, że dany podmiot posiada takie dane. Komentowany przepis powinien przewidywać więc konieczność wykazania niezbędności pozyskania danych od określonego podmiotu, a określone cele - w przypadku podmiotów publicznych - muszą również wynikać wprost z przepisów prawa.

Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych deklarując swoje eksperckie wsparcie w tworzeniu przepisów wskazuje, że Projektodawca powinien dokonać analizy i

zmian/uzupełnienia projektowanych przepisów w powyżej wskazanym zakresie, co przyczyni się do stworzenia przepisów czyniących zadość zasadom wynikającym ze stosowania przepisów o ochronie danych osobowych wynikających z rozporządzenia 2016/679.

Z poważaniem,

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji
Monika Krasieńska

*\-dokument w postaci elektronicznej podpisany
kwalifikowanym podpisem elektronicznym*

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	255248.832980.1632904
Nazwa dokumentu	DOL.401.48.2021 - uwagi PUODO do projektu ustawy.pdf
Tytuł dokumentu	DOL.401.48.2021 - uwagi PUODO do projektu ustawy
Sygnatura dokumentu	DOL.401.48.2021
Data dokumentu	12.02.2021 15:14:33
Skrót dokumentu	28BDFAE2EAF2C2952E4A45F2E712FEC42775 B3590
Wersja dokumentu	1.2
Data podpisu	12.02.2021
Podpisane przez	Monika Krasieńska; UODO Dyrektor Departamentu Orzecznictwa i Legislacji
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta
	EZD 3.102.6.6.13741
Data wydruku:	24.02.2021 16:01:50
Autor wydruku:	Świątek-Druś Agnieszka